

Aan Minister
Van HBJZ

nota

Aanbieding nota naar aanleiding van het verslag
wetsvoorstel wijzigingen BES-wetten drinkwater en
afvalwater

TER BESLISSING

Datum

15 juni 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/129476

Opgesteld door

Bevat persoonsgegevens
Hoofddirectie Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Bevat persoonsgegevens

Beslistermijn

27 juni 2022

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Begin maart is het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet elektriciteit en drinkwater BES c.a. bij de Tweede Kamer ingediend. Naar aanleiding van het verslag van de Kamer, vastgesteld op 13 mei 2022, is een nota naar aanleiding van het verslag opgesteld die bij de Tweede Kamer kan worden ingediend.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- akkoord te gaan met de nota naar aanleiding van het verslag en deze te ondertekenen
- de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer te ondertekenen

Nota naar aanleiding van het verslag

In het verslag zijn vragen gesteld door de leden van de fracties van de VVD, D66, PVV, CDA en ChristenUnie (CU). Hieronder wordt de inbreng van de fracties kort samengevat per deelonderwerp, waarbij eerst wordt ingegaan op de wijzigingen aan de Wet elektriciteit en drinkwater BES (Wedb) op het gebied van drinkwaterregelgeving en daarna wordt ingegaan op de wijziging van de Wet volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer BES (Wet vrom BES) en de Wet financiën openbare lichamen BES (Wet fin BES) ten aanzien van de uitbreiding van de zorgplicht voor afvalwater en het verbreden van de heffingsgrondslag.

1. Inbreng ten aanzien van wijzigingen op het gebied van drinkwaterregelgeving

Betaalbaarheid drinkwater

Gevraagd wordt hoe met het wetsvoorstel invulling wordt gegeven aan de afspraak in het coalitieakkoord om de vaste lasten voor nutsvoorzieningen te laten dalen en het leven in Caribisch Nederland betaalbaarder te maken (CU, D66 specifiek over het coalitieakkoord, CU, D66, CDA, PVV over de betaalbaarheid van drinkwater in algemene zin). Reactie hierop is dat met het wetsvoorstel geen verlaging van lasten wordt voorgesteld, maar aan de huidige mogelijkheden van subsidiering niet wordt afgedaan. In hoofdstuk 5 van de Wedb is geregeld dat subsidie kan worden verleend aan een distributeur (van drinkwater) met als doel een deel van de kosten te dekken waardoor de tarieven voor de afnemers kunnen worden verlaagd. Subsidie wordt structureel door IenW verstrekt, waarbij geen

expliciete definitie is gegeven voor "betaalbaarheid". Het in 2021 afgeronde onderzoek naar de financiële exploitatie van de drinkwatervoorziening dient als basis voor het bepalen van de (maximale) subsidiebedragen, waarbij het subsidiebedrag zodanig moet zijn dat het vaste tarief niet hoger is dan \$7 per maand. De "tijdelijke subsidieregeling drinkwater BES en RWZI 2018-2024" stelt verdere eisen aan de subsidies.

Sturings- en interventiemogelijkheden

De VVD vraagt welke mogelijkheden de Minister van IenW heeft om een betrouwbare drinkwatervoorziening te garanderen. Met de voorgestelde wetswijziging worden de bevoegdheden van de Minister van IenW vergroot door in buitengewone omstandigheden maatregelen te kunnen treffen. Een voorbeeld is dat een aanwijzing gegeven kan worden dat huishoudens tijdelijk voorrang op bedrijven krijgen bij de drinkwatervoorziening. De huidige wetgeving kent al een aantal bevoegdheden, maar deze worden ontoereikend geacht om in buitengewone omstandigheden de drinkwatervoorziening aan burgers te borgen.

Borging leveringszekerheid drinkwater

Een aantal Kamerfracties (VVD, PVV, CU) hebben zorgen geuit over het schrappen van de verplichting een noodvoorraad aan te houden voor zeven dagen. Het aanhouden van een noodvoorziening blijft verplicht, voor de invulling van deze verplichting wordt echter maatwerk mogelijk. Dit bevordert de uitvoerbaarheid van de wet evenals ruimte voor eilandelijke differentiatie. Een juiste invulling blijft geborgd doordat hiervan melding wordt gemaakt in het kwaliteits- en capaciteitsdocument waarop de ILT toezicht houdt.

2. Inbreng ten aanzien van de uitbreiding van de zorgplicht voor afvalwater en het verbreden van de heffingsgrondslag

Afvalwaterheffing/exploitatie RWZI

De VVD, CDA, D66 hebben zorgen over de betaalbaarheid van de afvalwaterheffing waarmee de afvalwaterlozingen worden betaald. Aangegeven is dat met het wetsvoorstel de grondslag wordt geboden een afvalwaterheffing in te voeren, maar het daadwerkelijk invoeren van de heffing de verantwoordelijkheid is van de Openbare Lichamen in Caribisch Nederland. Op Bonaire wordt de afvalwaterverordening hierop al aangepast. De grootste vervuilers (hotels en restaurants) zullen hierbij de hoogste lasten dragen. Dit doet recht aan het principe dat de vervuiler (veelal de toerist) betaalt en dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Bovendien is het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) voornemens de toeristen- en natuurbelasting te verhogen met als doel "het OLB deel" van de exploitatie van de RWZI niet geheel uit de afvalwaterheffing te halen. Hiernaast wordt het spaarzaam omgaan met een beperkte watervoorraad gestimuleerd door de verkoop van effluent. Verwacht wordt dat naast de inkomsten die voortkomen uit de afvalwaterheffing, de verkoop van irrigatiewater en het verhogen van de toeristen en natuurbelasting structurele subsidie nodig blijft voor de exploitatie van de RWZI om de lastenverzwaring te beperken. Dit budget is reeds geregeld en vastgelegd in de Tijdelijke subsidieregeling drinkwater BES en rioolwaterzuiveringsinstallatie Bonaire 2018 tot en met 2024.

Lozen afvalwater in beerput

Het CDA stelt vragen over verontreiniging en gezondheidsrisico's door beerputten. Hier wordt als volgt op gereageerd. Op de eilanden wordt afvalwater geloosd in

Datum

15 juni 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/129476

Bijlage(n)

2

Aan

Minister

Van

HBJZ??

beerputten die werken met een (biologisch) reinigingsmechanisme. Het is niet bekend hoeveel gevallen er zijn waar dit mechanisme tekortschiet en grondwater verontreinigd kan raken. Er is budget uit het Natuur- en Milieubeleidsplan (NMBP) om eventuele acties te ondernemen. Of beerputten onder de zorgplicht voor afvalwaterbeheer vallen is afhankelijk van of deze liggen in een door de eilandsraad aangewezen gebied. Het is de verantwoordelijkheid voor de eilandsraad om gebieden aan te wijzen waarin inzameling en beheer van afvalwater doelmatig is. In niet aangewezen gebieden geldt geen zorgplicht (en kan dus ook geen afvalwaterheffing worden geheven). Een relatie tussen de aanwezigheid van beerputten en legionellabesmettingen kan niet worden gesteld.

Datum

15 juni 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/129476

Bijlage(n)

2

Aan

Minister

Van

HBJZ??

Politieke context

Hoewel het wetsvoorstel slechts beperkte veranderingen aan genoemde wetten omvat, raakt deze wel het politieke debat over de lage inkomens en hoge lasten op de eilanden. In deze weken worden bovendien gesprekken gevoerd over Bestuursakkoorden tussen "Den Haag" en de eilanden o.l.v. de Staatssecretaris van BZK (o.a. bewindspersonenoverleg van 9 juni). Dat is terug te zien in de vele vragen die refereren aan het coalitieakkoord en de ambities om het leven in Caribisch Nederland betaalbaarder te maken. Echter de voorgestelde wetswijzigingen zijn niet bedoeld om invulling te geven aan het coalitieakkoord. Naar aanleiding van het coalitieakkoord zijn de middelen verhoogd bij de VJN 2022 (al kan daarmee slechts de status quo van verlaagde tarieven bestendig worden). De afvalwaterheffing leidt tot een lastenverzwaring, die echter wel beperkt zal worden door subsidies van IenW en door een verdeling waarbij hotels en restaurants veel meer bijdragen dan de huishoudens (per 2023 \$5 per maand). Er is daarnaast aandacht voor de relatie met de ambities uit het NMBP.

Zoals aan u voorgelegd in de nota IENW/BSK-2022/78609 wordt in de nota naar aanleiding van het verslag van het wetsvoorstel ook aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt dat EZK en IenW de Wet elektriciteit en drinkwater BES zullen evalueren. Die evaluatie moet worden uitbesteed en de opdracht daarvoor is onlangs verstrekt. Eventuele veranderingen n.a.v. de evaluatie zullen veel later doorgevoerd worden dan de voorliggende wetswijzigingen.

Afstemming

De nota naar aanleiding van het verslag is opgesteld in een samenwerking tussen HBJZ en DGWB/directie WOM. Deze is verder ambtelijk afgestemd met de ILT, SZW, en EZK (de nota is ook ambtelijk gedeeld met BZK maar daarop is geen reactie ontvangen).

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier	
2	Nota naar aanleiding van het verslag	
3	Herziene wetgevingsverslag	

Toelichting

Inhoud en achtergronden wetsvoorstel

Het wetsvoorstel wijzigt een viertal wetten: de Wet elektriciteit en drinkwater BES, de Wet vrom BES, de Wet Financiën openbare lichamen BES, en de Warenwet BES.

De beleidsdoelen voor de drinkwatervoorziening zijn in Europees en Caribisch Nederland gelijk (betrouwbaar, toegankelijk en betaalbaar). Met de wijzigingen in de Wedb worden verbeteringen aangebracht om de uitvoerbaarheid van deze wet te vergroten. Deze verbeteringen houden onder andere in dat de regels beter aansluiten op de lokale omstandigheden en het verruimen van de mogelijkheden bij te sturen in bijzondere omstandigheden. De wetswijziging van de Warenwet BES is van technische aard, bedoeld om deze in lijn te brengen met de Wedb.

De wetswijzigingen voor de Wet vrom BES en Wet fin BES zijn noodzakelijk om de zorgplicht van het openbaar lichaam te verruimen van de inzameling van afvalwater naar volledig afvalwaterbeheer, daar waar het openbaar lichaam dat doelmatig acht. In Bonaire is met subsidie van de Europese Commissie een rioleringsstelsel aangelegd en een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) gebouwd. Voorwaarde bij die subsidie was het invoeren van een afvalwaterheffing om zo deels exploitatiekosten van de RWZI te dekken. De wijziging van de Wet fin BES biedt de grondslag voor een dergelijke afvalwaterheffing.

Het wetsvoorstel verhoudt zich als volgt tot het bredere natuur-en milieubeleidsplan voor Caribisch Nederland. Alle drie de eilanden werken met NMBP budget aan afvalwatervisies, die richting moeten geven aan vervolgcacties voor een beter waterbeheer. Als er op Saba en Sint Eustatius gekozen gaat worden voor een nieuwe vorm van afvalwaterzuivering, dan regelt deze wet dat zij de grondslag hebben om een afvalwaterheffing in te voeren. Daarnaast omvat het NMBP budget om bijvoorbeeld een 40-tal extra huishoudens op Bonaire aan te sluiten op de bestaande riolering.

Datum

15 juni 2022

Onze referentie

IenW/BSK-2022/129476

Bijlage(n)

2

Aan

Minister

Van

HBJZ??